

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.012.02.2019

Tomasz Luto
Burmistrz Gołdapi
Urząd Miejski w Gołdapi
Plac Zwycięstwa 14, 19-500 Gołdap

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/077 – Zapobieganie rozprzestrzenianiu się barszczy kaukaskich w Polsce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Gołdapi, Plac Zwycięstwa 14, 19-500 Gołdap (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Luto, Burmistrz Gołdapi, od dnia 1 grudnia 2014 r. (dalej: „Burmistrz”). Poprzednio, tj. od 25 maja 1990 do 30 listopada 2014 r. stanowisko to zajmował Marek Miros.
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość i skuteczność zwalczania barszczy kaukaskich.
Okres objęty kontrolą	Lata 2013 – 2019 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontroler	Henryk Dykty, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/82/2019 z 18 czerwca 2019 r. (akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w badanym zakresie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Ocenę pozytywną uzasadniają podejmowane w Urzędzie działania w zakresie zwalczania barszczy kaukaskich. W latach 2013-2016 prawidłowo zorganizowano i przeprowadzono inwentaryzację barszczy na terenie Gminy Gołdap³, co umożliwiło określenie skali i miejsc występowania tej rośliny. Zinwentaryzowanie barszczy pozwoliło na podjęcie w latach 2017-2019 działań zwalczających tę inwazyjną roślinę, a objęto nimi wszystkie stanowiska barszczy. W latach 2017-2018, po złożeniu wniosków, Urząd otrzymał dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁴ w łącznej kwocie 110 500 zł, co stanowiło 64,7% wydatkowanych na ten cel środków finansowych. Środki te wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo i terminowo dokonano ich rozliczenia. W 2019 r. przeprowadzono I etap zwalczania barszczy kaukaskich, a sfinansowano to ze środków własnych w kwocie 39 086 zł. W Urzędzie zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami wyłoniono wykonawców do przeprowadzenia zabiegów likwidacji barszczy oraz prawidłowo dokonano odbioru wykonanych przez nich prac. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo podejmowanych działań, na terenie Gminy w dalszym ciągu występuje barszcz, co wymaga kontynuacji prowadzonych dotychczas działań w celu jego identyfikacji i eliminacji.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: „ustawa o NIK”.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: „Gmina”.

⁴ Dalej: „WFOŚiGW”.

III.Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1.Prawidłowość i skuteczność zwalczania barszczy kaukaskich

1.1.Diagnoza potrzeb

Opis stanu
faktycznego

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu⁶ zadania związane z realizacją polityki Gminy w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przypisane były Wydziałowi Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska i Nieruchomości (dalej: „Wydział Ochrony Środowiska”). Zarówno w ww. regulaminie jak również w zakresach obowiązków Kierownika Wydziału Ochrony Środowiska i dwóch pracowników tego Wydziału, wykonujących zadania będące przedmiotem kontroli, ujęto ogólne zapisy w zakresie ochrony środowiska, bez wyszczególnienia zadań dotyczących zwalczania barszczy kaukaskich. Burmistrz wyjaśnił, że zapis w Regulaminie organizacyjnym: „realizacja gminnych programów wspomagających mieszkańców Gminy w działaniach związanych z ochroną środowiska”, obejmuje również zwalczanie barszczy kaukaskich.

(akta kontroli str. 2-60)

W Gminie nie wydano aktu prawa miejscowego porządkującego procedury związane ze zwalczaniem barszczy kaukaskich. Burmistrz podał, że brak prawa miejscowego w powyższym zakresie, wynikał z braku przepisów w aktach wyższego rzędu. Podał również, że pracownicy wykonujący zadania związane ze zwalczaniem barszczy kaukaskich nie uczestniczyli w szkoleniach z tego zakresu, a przyczyną tego był brak takich szkoleń na rynku usług szkoleniowych. Pracownicy Urzędu wiedzę w tym zakresie czerpali z opracowań naukowych⁷, zasięganymi opinii od specjalistów i instytucji, a także od właścicieli działek, którzy we własnym zakresie poradzili działania związane z likwidacją tej inwazyjnej rośliny. Pracownicy wykonujący zadania związane ze zwalczaniem barszczy posiadali wykształcenie w zakresie ochrony środowiska, architektury krajobrazu i gospodarki leśnej.

(akta kontroli str. 57-68)

W Urzędzie nie występowało do instytucji zewnętrznych o środki finansowe na przeprowadzenie inwentaryzacji barszczy, a została ona sfinansowana ze środków własnych. W latach 2013-2014 inwentaryzacji stanowisk barszczy dokonywał pracownik Urzędu na podstawie zgłoszeń mieszkańców, jak i instytucji m.in.: Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie, Placówki Straży Granicznej w Gołdapi oraz Starostwa Powiatu Gołdapskiego.

W 2015 r. przeprowadzono akcję informacyjną w zakresie identyfikacji miejsc występowania barszczy kaukaskich na terenie Gminy. W tym celu w lokalnej prasie, na stronie internetowej Urzędu oraz na tablicach informacyjnych w siedzibach: Urzędu i sołtysów zamieszczono prośbę skierowaną do mieszkańców o zgłaszanie miejsc występowania tej rośliny. W latach 2017-2019 do przekazywania informacji o nowych stanowiskach barszczy zostali zobowiązani, zgodnie z zapisami w umowach, wykonawcy wykonujący zabiegi zwalczające barszcz.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin organizacyjny Urzędu wprowadzony zarządzeniem Burmistrza: Nr 609/III/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. ze zm., Nr 883/III/2014 z dnia 27 lutego 2014 r. ze zm.

⁷ „Wytyczne dotyczące zwalczania barszczu Sosnowskiego (Heracleum sosnowskyi) i barszczu Mantegazziego (Heracleum mantegazzianum) na terenie Polski” – wydane przez Fundację „Palący problem – Heracleum”.

W Gminie nie zawierano porozumień z organami sąsiednich gmin, dotyczących zwalczania barszczy kaukaskich. Jak wyjaśnił Burmistrz porozumień nie zawierano, gdyż nie dysponowano informacją, czy w sąsiednich gminach występują barszcze kaukaskie, zaś zlokalizowane stanowiska tej rośliny na terenie Gminy nie były położone przy granicach ościennych gmin. Podał również, że lipcu 2019 r. nawiązano kontakt z Urzędem Gminy w Baniach Mazurskich, w związku ze zgłoszeniem nowego stanowiska barszczy kaukaskich na granicy obu gmin. W związku z tym zostaną podjęte działania w celu wspólnego zwalczania tej rośliny.

W Urzędzie, na podstawie zgłoszeń, opracowano poglądowe mapy z lokalizacją stanowisk barszczy na terenie całej Gminy oraz dokonano ich ewidencji, z podaniem numerów działek i wielkości stanowisk. Inwentaryzacją objęto tereny gminne i tereny prywatne, a w jej wyniku ustalono, że w Gminie obszar zajęty barszczami wynosił:

- 2,00 ha w 2013 r. i 2014 r.,
- 33,13 ha w 2015 r. i 2016 r., w tym 25,05 ha na terenach prywatnych,
- 32,75 ha w 2017 r., w tym 24,87 ha na terenach prywatnych,
- 33,98 ha w 2018 r., w tym 25,20 ha na terenach prywatnych,
- 34,01 ha w 2019 r. (na dzień 22 lipca), w tym 25,20 ha na terenach prywatnych, 2,96 ha na terenach Skarbu Państwa oraz 4,85 ha na terenach gminnych.

(akta kontroli 69-172,433-434)

1.2. Zwalczanie barszczy kaukaskich

Opis stanu
faktycznego

W Urzędzie, przed złożeniem do WFOŚiGW wniosków o dofinansowanie zwalczania barszczy, zwrócono się do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie⁸ o opinie na temat zasadności wykonania zabiegów mających na celu wyeliminowanie tej inwazyjnej rośliny ze środowiska przyrodniczego. Wskazano, że zastosowana będzie dwu lub trzykrotnie metoda mieszana (chemiczno-mechaniczna), polegająca na stosowaniu oprysku chemicznego i iniekcji. W przypadku pominięcia osobników w trakcie przeprowadzania zabiegów chemicznych i wyrośnięcia kwiatostanów, nastąpi ich ścinanie w II etapie oprysków. W obu opiniach podkreślono zasadność zwalczania barszczy, przy akceptacji proponowanych metod. Podano w nich również, że ze względu na dużą liczbę stanowisk, ich znaczne zagęszczenia a także obszerny areal, ważne będzie podjęcie działań na wszystkich zinwentaryzowanych działkach, celem uniemożliwienia rozsiewania się barszczy na dalsze tereny. W oparciu o te opinie, a także wskazania podmiotów zajmujących się zwalczaniem tej rośliny, Urząd likwidacją barszczy objął wszystkie stanowiska na terenie Gminy, tj. 32,75 ha w 2017 r., 33,98 ha w 2018 r. oraz 34,01 ha w 2019 r.

W latach 2017-2019 zwalczanie barszczy przeprowadzono w dwóch etapach. W 2017 r. zabiegi prowadzone były metodą mieszaną poprzez koszenie, ścinanie roślin, usuwanie baldachów, podcinanie korzeni, usuwanie górnej warstwy gruntu oraz oprysk herbicydem dolistnym⁹. W latach 2018-2019 w I etapie zastosowano metodę chemiczną, poprzez oprysk herbicydami na początku okresu wegetacyjnego oraz iniekcję. W II etapie stosowano metodę chemiczno-mechaniczną, tj. powtórzenie po upływie 3-5 tygodni oprysku chemicznego w połączeniu

⁸ Odpowiednio pismo z 22 marca 2017 r. i pismo z 22 lutego 2018 r.

⁹ W 2017 zastosowano Roundup 360 Plus⁹ zawierający substancję czynną glifosat w formie soli potasowej, zaś w 2018 r. Roundup 360 SL, a w 2019 r. AGROSAR 360 SL, zawierający substancję czynną glifosat w postaci soli izopropyloaminowej.

z ewentualnym usuwaniem wykształconych już kwiatostanów osobników pominiętych w pierwszym etapie lub ze wschodów. Poza powyższym opryskiem chemicznym, zarówno w 2018 r. jak i 2019 r., na powierzchni 3 ha zastosowano iniekcje herbicydu do szyi korzeniowej, tzw. metodę „PASTWA”¹⁰. W 2018 r. na działkach leśnych wykonywane były tylko zabiegi mechaniczne tzw. ogławianie. W 2019 r. (do zakończenia kontroli NIK¹¹) przeprowadzono tylko I etap zabiegów zwalczania barszczy, drugi zaś był w trakcie organizowania i przygotowania do wykonania.

W Urzędzie monitorowano liczbę stanowisk barszczy kaukaskich i prowadzono analizę skuteczności podejmowanych działań, w szczególności porównując liczebność populacji (lub zajmowaną powierzchnię) barszczy kaukaskich na terenie Gminy (m.in. poprzez odbiory wykonanych zabiegów przez wykonawców). W wyniku monitoringu i w oparciu o zdobyte doświadczenia w Urzędzie przyjęto, że najskuteczniejszą metodą zwalczania barszczy będzie dwukrotny oprysk chemiczny obejmujący wszystkie stanowiska barszczy oraz iniekcja, w połączeniu z ewentualnym usuwaniem wykształconych już kwiatostanów przy drugim oprysku.

(akta kontroli str. 57-59,69,173-180,181-282,413-415,418-419,437-438)

W latach 2017-2018 Gmina złożyła do WFOŚiGW wnioski o dofinansowanie na zwalczanie barszczy kaukaskich i otrzymała na ten cel środki odpowiednio w kwotach: 65 500 zł i 45 000 zł. W 2019 r. do dnia rozpoczęcia kontroli NIK¹², Gmina nie złożyła wniosku o dofinansowanie. Jak wyjaśnił Burmistrz wniosek nie został złożony, ponieważ WFOŚiGW w 2019 r nie ogłosił konkursu na dofinansowanie zadań dotyczących zwalczania barszczy kaukaskich. Podał, że pracownica Urzędu kilkakrotnie kontaktowała się z WFOŚiGW i uzyskiwała informacje, że w 2019 r. nie zostanie uruchomiony program dotacyjny na likwidację barszczy kaukaskich.

Urząd, w trakcie kontroli NIK (1 lipca 2019 r.) zwrócił się pisemnie do WFOŚiGW o udzielenie informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania na II etap zwalczania barszczu Sosnowskiego. Pismem z dnia 8 lipca 2019 r. Urząd został poinformowany, że WFOŚiGW wstępnie udzielił dofinansowania w kwocie 20 000 zł. W związku z tym złożono wymagany wniosek. Do dnia zakończenia kontroli NIK nie została zawarta umowa o dotację.

Udział własny Gminy w zwalczaniu barszczy w 2017 r. wynosił 500 zł (0,8% całości wydatkowanych środków), w 2018 r. - 59 778 zł (57% całości wydatkowanych środków), zaś w 2019 r. (22 lipca) - I etap 39 086 zł (100% wydatkowanych środków). Z przeprowadzonego zapytania ofertowego na II etap zwalczania barszczy w 2019 r. wynikało, że przy powyższej dotacji 20 000 zł, udział własny Gminy wyniesie 23 300 zł (53,8% planowanych do wydatkowania środków).

W badanych latach w Urzędzie nie przeprowadzano kontroli dotyczących zwalczania barszczy kaukaskich. Nie otrzymano również od WFOŚiGW zastrzeżeń do sprawozdań z wykonanych prac objętych dofinansowaniem.

(akta kontroli str. 57-59,70,351-352,435-436)

Wyłanianie przez Urząd wykonawców do zwalczania barszczy kaukaskich następowało w drodze zapytania ofertowego na podstawie obowiązującego

¹⁰ Opracowanej przez Jana Pastwa Fundacja „Palący Problem-Heraclum”.

¹¹ 26 lipca 2019 r.

¹² 24 czerwca 2019 r.

Regulaminu udzielania zamówień poniżej 30 tys. euro¹³. W 2017 r. Urząd wybrał wykonawcę spośród pięciu złożonych ofert, w 2018 spośród trzech, zaś w 2019 r. w I etapie spośród siedmiu ofert i trzech w II etapie. W latach wybrano oferty z najniższą zaproponowaną ceną, która wyniosła odpowiednio: 66 tys. zł, 110 tys. zł oraz 39,1 tys. zł (I etap) oraz 43 300 (II etap).

W zapytaniu ofertowym Urząd wskazywał wykonawcom metody jakie należy zastosować przy zwalczaniu barszczy. Burmistrz wyjaśnił, że podając metodę zwalczania barszczy kaukaskich w zapytaniu ofertowym, kierowano się przede wszystkim skutecznością działań z minimalizacją szkodliwości dla środowiska, co potwierdzały opinie instytucji. Podał również, że wybór innych metod przekraczałby możliwości finansowe Gminy i tym samym zabiegi nie zostałyby przeprowadzone na całej powierzchni zajętej barszczem.

Urząd kierując zapytanie ofertowe do potencjalnych wykonawców, zobowiązywał ich do potwierdzania posiadanej wiedzy i doświadczenia w zakresie zwalczania barszczy. Poza tym zapisy w umowach zobowiązywały te podmioty do wyposażenia pracowników w odpowiedni sprzęt, odzież ochronną oraz przeszkolenia w zakresie BHP. Urząd na bieżąco kontrolował wykonawców w powyższym zakresie, gdyż zobowiązani oni byli do informowania o terminach i miejscach prowadzenia zabiegów zwalczania barszczy.

(akta kontroli str. 69,181-282,351-352,353-358,413-432)

W umowach z wykonawcami¹⁴ określono m.in.:

- metodę likwidacji barszczy kaukaskich,
- termin pierwszego zabiegu zwalczającego barszcze oraz to, że po odbiorze po pierwszym zabiegu, kolejny termin zostanie ustalony z Urzędem,
- cenę za jeden ha, ustaloną w zależności od metody zwalczania,
- numer działek oraz powierzchnię, na których należy przeprowadzić zabiegi,
- warunki płatności,
- obowiązki stron i kary umowne za opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy.

(akta kontroli str. 181-184,222-223,247-248,418-419)

Realizacja zwalczania barszczy przez wykonawców była zgodna z wymogami zawartymi w umowach. Była również zgodna z wymogami, zawartych w latach 2017-2018, umów o dofinansowanie, w tym z harmonogramami rzeczowo-finansowymi.

Urząd, po przeprowadzonych zabiegach był informowany przez wykonawców o zakończeniu zadań, a odbiór ich następował poprzez spisanie protokołów odbioru robót.

Usunięte rośliny w 2017 r., zgodnie z umową, były utylizowane przez wykonawcę przez spalenie, co było weryfikowane podczas odbioru przez pracowników Gminy.

(akta kontroli str. 69,181-282,359-366)

Zgodnie z umowami, uzyskanie zgody właściciela nieruchomości (osób prywatnych, samorządu powiatowego oraz Skarbu Państwa) na przeprowadzenie zabiegów zwalczania barszczy kaukaskich należało do wykonawców. Jak wynikało ze sprawozdań wykonawcy w 2017 r. zdarzały się przypadki odmawiania przez

¹³ Zarządzenie Nr 558/IV/2016 Burmistrza Gołdapi z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia regulaminu udzielania zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane realizowane przez Gminę Gołdap, a których wartość netto nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 30 000 euro.

¹⁴ W 2017 r. – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Gołdapi, w 2018 r. – Ochrona Krajobrazu Przyrodniczego Marek Pastwa z Gorzowa Wielkopolskiego i w 2019 r. – GERLAN Rafał Łanczkowski z Gołdapi (I etap) oraz Fundacja ZELONO MI z Gołdapi (II etap).

właścicieli prywatnych działek, wykonania takiego zabiegu. W latach 2018-2019 takich zdarzeń nie odnotowano.

Gmina poprzez pisma do instytucji, sołtysów, ogłoszenia w prasie i BIP Urzędu informowała właścicieli działek, na których występował barszcz kaukaski, o metodach jego zwalczania oraz o odpowiedzialności każdego właściciela za jego zwalczanie. Działania te miały skłonić właścicieli nieruchomości do niszczenia barszczy na swoim terenie, bądź umożliwienia przeprowadzenia takich zabiegów przez Gminę.

(akta kontroli str. 146-172)

Z analizy protokołów odbioru wykonanych prac w zakresie zwalczania barszczy wynikało, że zakładane w umowach z wykonawcami cele zostały zrealizowane. Wykonane prace pozwoliły na niedopuszczenie do rozprzestrzeniania się barszczy na zinwentaryzowanych stanowiskach. Jednakże w latach 2017-2019 zidentyfikowane zostały nowe stanowiska barszczy kaukaskich, tj.: 2,40 ha w 2017 r., 0,65 ha (12 stanowisk) w 2018 r. i 0,50 ha (siedem stanowisk) w 2019 r.

(akta kontroli str. 200-221, 277-282, 359-366, 402-411)

Starosta Gołdapski zapytany trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK o występowanie barszczy kaukaskich i ich zwalczanie na obszarze Powiatu Gołdapskiego oraz współpracę z Gminą Gołdap w tym zakresie poinformował, że problem barszczy kaukaskich pojawił się w Starostwie w 2015 r., kiedy to Placówka Straży Granicznej w Gołdapi przekazała informację o występowaniu siedlisk tych roślin w pasie drogi granicznej i zwróciła się z prośbą o ich unieszkodliwienie. Starosta sprawę tę przekazał, zgodnie z właściwością, Burmistrzowi Gołdapi. Starosta poinformował, że Powiat rozważał możliwość skorzystania z dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w ramach programów w zakresie walki z barszczem kaukaskim, ale zrezygnowano z tego pomysłu, gdyż Starostwo nie miało wiedzy o rzeczywistych kosztach usuwania barszczy i nie posiadało środków finansowych na wkład własny. Podał, że Gmina Gołdap od 2015 r. na bieżąco przekazywała do Starostwa informacje dotyczące zwalczania barszczy kaukaskich, w tym o działkach będących we władaniu Powiatu, na których występowała ta inwazyjna roślina. Poza tym Gmina Gołdap wspólnie z Zarządem Dróg Powiatowych w Gołdapi, od 2017 r. podejmowała działania w zakresie zwalczania barszczu Sosnowskiego znajdującego się na sześciu działkach w pasach dróg powiatowych.

(akta kontroli str. 367-382)

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie (dalej: „RDOŚ”) w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wyjaśnił, że w badanych latach nie wpłynęła do niego żadna skarga w zakresie barszczy kaukaskich na terenie Gminy Gołdap. Podał, że RDOŚ nie prowadził rejestru stanowisk populacji barszczy kaukaskich występujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Informację, że na terenie Gminy Gołdap występuje barszcz Sosnowskiego uzyskał w związku z zapytaniem Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi.

(akta kontroli str. 383-387)

W toku kontroli NIK dokonano oględzin czterech działek na terenach prywatnych o łącznej powierzchni 4,45 ha oraz działek stanowiących pasy drogowe na drodze krajowej i gminnej o łącznej długości 380 m.

W dniu 27 czerwca 2019 r. oględzinom poddano wybrane celowo dwie działki prywatne o łącznej powierzchni 3,2 ha, na których znajdowały się stanowiska barszczy oraz pasy drogowe na drodze krajowej i gminnej o długości łącznej 380 m.

Na działkach tych na przełomie maja i czerwca 2019 r. wykonano opryski chemiczne barszczy kaukaskich. Kolejne oględziny przeprowadzono 16 lipca 2019 r. (przy udziale powołanego przez NIK specjalisty), którymi objęto dwie działki z poprzednich oględzin (2,5 ha) oraz pasy gminnej drogi. Dodatkowo przeprowadzono oględziny dwóch działek, gdzie zwalczanie barszczy dokonano metodą iniekcji (1,95 ha). W wyniku oględzin stwierdzono, że:

- powierzchnie badanych działek oraz pasy drogowe zasiedlone były przez osobniki barszczu Sosnowskiego,
- barszcz był w stadium juwenilnym, z którego część roślin była w fazie obumierania po przeprowadzonych opryskach chemicznych lub iniekcji (przebarwione liście, utrata turgoru, chloroza, więdnienie i gnienie) a część w fazie tzw. „wschodu barszczu” (osobniki pojawiły się po opryskach i iniekcji z tzw. „banku nasion” znajdujących się w glebie),
- na trzech działkach wystąpiły pozostałości suchych łodyg barszczu po zabiegach z 2018 r.

W pierwszych oględzinach ustalono występujące pojedyncze barszcze (pominięte przy opryskach lub iniekcji) lub ze wschodów, które wykształciły kwiatostany, zaś w drugich usunięte przez ścięcie lub zastosowanie iniekcji wykształcone kwiatostany po przeprowadzonych poprawkach przez wykonawcę (zostało to wykazane przez Urząd podczas odbioru wykonanych prac w czasie pierwszego etapu).

Ustalono, że na wszystkich poddanych oględzinom działkach, nie było tabliczek informujących o zagrożeniu w związku z występującymi stanowiskami barszczu kaukaskiego. Burmistrz wyjaśnił, że Gmina nie umieszcza tablic ostrzegających z braku środków finansowych. Przy 115 zinwentaryzowanych stanowiskach i powierzchni 34 ha, koszty byłyby bardzo duże. Podał, że Gmina wszystkie środki finansowe (przy ich ograniczeniu w stosunku do potrzeb) przeznacza na zwalczanie barszczy kaukaskich. Kierownik Wydziału Ochrony Środowiska wyjaśniła, że do chwili obecnej do Urzędu nie wpłynęły żadne informacje o poparzeniach w wyniku działania barszczy kaukaskich.

Oględzinom poddano również jedną działkę prywatną o powierzchni 0,5 ha, z której w 2016 r. właściciel samodzielnie całkowicie usunął barszcze poprzez m.in. przeoranie, kultywację oraz usunięcie z ziemi systemu korzeniowego.

(akta kontroli str. 351-352,388-412,439-440)

Urząd od 2014 r. prowadził edukację dotyczącą zagrożenia związanego z kontaktem z barszczami kaukaskimi. Informacje w postaci ulotek o zagrożeniach barszczami umieszczane były na tablicach ogłoszeń Urzędu, na tablicach na terenie miasta Gołdap, jak i na terenach wiejskich oraz przekazywane były mieszkańcom Gminy przez sołtysów. Ponadto umieszczano informację na ten temat na stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej. Urząd informacje przekazywał również bezpośrednio do właścicieli działek, na których stwierdzono występowanie barszczy kaukaskich.

(akta kontroli str. 146-172)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, dnia 29 lipca 2019 r.

Kontroler
Henryk Dykty
główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.

Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis